

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 - Majorstua
0301 Oslo

Uttalelse til konsesjonssøknad til å bygge og drive Reinskardelva kraftverk i Karlsøy kommune

Vi viser til Deres brev av 14.04.15 om konsesjonssøknad til å bygge og drive Reinskardelva kraftverk i Karlsøy kommune.

Konklusjon:

Fylkesmannen har innsigelse til planen om utbygging av Reinskardelva kraftverk. Begrunnelsen er at tiltaket, spesielt under anleggsfasen, vil ha middels til store negative konsekvenser for reindriftsnæringen. Tiltaket vil også ha middels negativ konsekvens for naturmiljøet.

Generelt

Fylkesmannen har en rekke ansvarsområder som bla omfatter natur- og miljøvern, landbruk, samfunnssikkerhet og reindrift. Alle disse ansvarsområdene omfattes av Fylkesmannens helhetlige beslutning i uttalelsen.

Søknaden

Reinskardelva kraftverk vil utnytte et fall på 117 meter i Reinskardelva, mellom et inntak på 139 moh og en kraftstasjon på 22 moh. Det er ikke planlagt reguleringer eller overføringer. Fra inntaket er det planlagt 2000 meter nedgravd rør ned til kraftstasjonen. Rørgata legges på vestsiden av vassdraget, og anleggsveien vil følge denne traseen. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,8 MW, og det er beregnet en årlig kraftproduksjon på 5,9 GWh. Den planlagte minstevannføringen tilsvarer 5-persentilen for sommer og vinter; henholdsvis 80 l/s og 28 l/s.

Miljø

To utredninger samt lokale kilder viser at oppgang av anadrom fisk er liten eller ubetydelig. Elva har en liten bestand av ørret, og sportsfiske er sannsynligvis ubetydelig.

Rørgatetraseen er den delen av utbyggingen som gir størst virkning på natur og miljø. Den berører skogsområder, en del store myrer og kildepreget natur. Kilder og kildemyr er en verdifull naturtype som har fått verdi C, lokal verdi. Kildemark vil bli berørt pga økt drenering via rørtrasèen. Samlet er det gitt middels negativ konsekvens for naturmiljøet. Hvis en klarer å unngå å berøre kildeområdene vil de negative konsekvensene bli lite negative. Vi ber NVE i en konsesjon om mulig gi vilkår som reduserer disse negative konsekvensene.

Tiltaket vil føre til betydelig reduksjon i vannføringen i Reinskardelva. Den planlagte minstevannføringen tilsvarer 5-persentilen for sommer og vinter; henholdsvis 80 l/s og 28 l/s. Den alminnelige lavvannføringen er beregnet til 36 l/sek. 5-persentilen-sommer er under 10 % av middelvannføringen (906 l/sek), og betydelig mindre enn sommermiddelvannføring. Vi mener den planlagte minstevannføringen er for lav til å beholde et visst akvatisk miljø i elva. En minstevannføring som tilsvarer 10-persentilen for sommer og vinter bør være en nedre grense for minstevannføring ved en eventuell utbygging.

Rørtraséen grenser opp mot et viktig område for fugl og elg. Det er viktig at det blir tatt hensyn til dette området i anleggsfasen, spesielt ved innkjøring av maskiner og utstyr. Det er også viktig at det ikke settes igjen kjørespor i våtmarker.

Reindrift

Reinøy er vår-, sommer-, høst- og høstvinterbeiteområdet for Reinøy reinbeitedistrikt. Beitetiden er fra 15. april til 15. november. Både kalving og parring gjennomføres dermed på øya. I konsesjonssøknaden fremkommer det ukorrekt informasjon om reinbeitedistriktet. Det korrekte er at Reinøy består av 2 siidaandeler med et vedtatt øvre reintall på 600 dyr i vårflokken, dvs før kalving. Den spesifikke bruken av øya vil være avhengig av ytre påvirkning, som for eksempel snøsmelting og eksisterende utbygninger. Viser her til reinbeitedistriktets høringsuttalelse datert 27. mai 2015 der de kommer inn på hvordan de bruker øya og området.

Søker har gjort en vurdering av konsekvensene av tiltaket for reindriften i området. I *driftsfasen* konkluderer søker med middels til liten negativ konsekvens for reindrift. Etter fylkesmannens vurdering vil en nedgravd rørgate ikke fungere som stengsel for rein, og dermed ikke ha stor negativ effekt på reinens bevegelse. Permanente anleggsveier er å anse som punkteringer av områder, noe som medfører økt ferdsel pga økt tilgjengelighet. Dette er uønsket fra reindriftsfaglig hold. Plasseringen av kraftstasjonen er ikke ansett å være problematisk i forhold til reindriftnæringens bruk av området da den samlokaliseres med eksisterende bygninger. Med bakgrunn i at rørgaten skal være nedgravd, anleggsveien opp til inntaksdammen fjernes etter anleggsperioden og den skisserte plasseringen av kraftstasjon kan fylkesmannen være enig i søkers vurdering av konsekvensene av tiltaket for reindriften i driftsfasen. Det er for øvrig ønskelig med best mulig revegetering og terrengjustering av en eventuell rørtrase.

Søker har i søknaden skissert at prosjektet vil ha middels negativ konsekvens for reindriften i anleggsfasen. Fylkesmannen er ikke enig i denne vurderingen. I småkraftverksaker vil anleggsfasen være et forstyrrende element for reindriftnæringen, med økt menneskelig aktivitet i området. Anleggsarbeidet vil spenne seg over mange måneder, og dermed føre til at det omkringliggende arealet i liten grad vil bli brukt som beite mens arbeidet pågår. I fjor ble det publisert en gjennomgang av 18 studier på effekten av menneskelig aktivitet og infrastruktur på tamrein (Skarin og Åhman). De kom fram til at tamrein utviser en unngåelsesadferd opp til 12 kilometer fra infrastruktur og steder med menneskelig aktivitet.

Reinøy er en forholdsvis liten øy; omtrent 24 km lang fra sør til nord og ca. 10 km bred på det bredeste. På grunn av begrenset areal vil «små» inngrep nødvendigvis få større konsekvenser her enn andre steder hvor en har større areal til disposisjon. For Reinøy reinbeitedistrikt er tilgjengeligheten på vårbeiter en flaskehals som er begrensende på distriktets reintall. Det lavereliggende arealet på øya er allerede under sterkt utbyggingspress. Her kan man nevne blant annet Langsundforbindelsen.

Søker har i søknaden skissert at «..om nødvendig stanse anleggsarbeidene midlertidig slik at forstyrrelser unngås i de perioder da reindrifta bruker området». Etter Fylkesmannens vurdering vil en gjennomføring av anleggsarbeidet uten forstyrrelser for reindriftsnæringen bli vanskelig siden reindriften bruker området gjennom hele barmarksperioden, også som kalvingsland. Under anleggsfasen vil områdets egnethet som vår- og sommerbeite bli forringet.

For øvrig ble omsøkte tiltak vurdert i konsekvensutredningen med tema reindrift som ble utarbeidet av «Norut Tromsø» i forbindelse med arealplanen til Karlsøy kommune. Aktuelle tiltak er med i avsnittet titulert som *Søndre Reinøy*. I KU'en kan man lese at *belastningen på Søndre Reinøy med fritidshus er allerede omfattende*. Spesifikt om forslag til småkraftverk i Reinskardelva sier KU'en dette: «*Dette inngrepet anbefales ikke. Det vil belaste en av hoveddalene på Reinøy ytterligere. KU for Langsundforbindelsen (Nellemann, 2012) styrker dette argumentet.*» Oppsummert sier konsekvensutredningen om Reinøy blant annet at nye utbygginger i størst mulig grad bør holdes nedenfor vei og at særlig de store dalene på øya bør holdes frie for inngrep. Disse dalene ble også foreslått avsatt som hensynssone for reindrift i kommuneplanens arealplan.

Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering er at dette vil være et tiltak som under *anleggsfasen* vil gjøre Reinskardalen og omkringliggende områder ubrukelige for berørte reinbeitedistrikt. Dette er noe som kan ha ringvirkninger for bruken av distriktets øvrige beitearealer. Omsøkte tiltak vil, under anleggsfasen, kunne forringe driften og produksjonen, og dermed påfølgende økonomi, for berørte reinbeitedistriktet. Konsekvensene under anleggsfasen vurderes derfor av Fylkesmannen til å være av middels til stor negativ konsekvens.

I en driftsfase anses omsøkte tiltak ikke å ha så store negative konsekvenser for reindriftsnæringen. De faste installasjonene vil ha en slik plassering at beiteområdet, kalvingslandet og parringsland ikke blir permanent ødelagt. Dette under forutsetning av at det ikke blir permanent anleggsvei.

Om prosjektet skal gjennomføres er det nødvendig at tiltakshaver etablerer dialog med Reinøy reinbeitedistrikt. Dette med den hensikt å enes om hvordan prosjektet kan gjennomføres i tid og rom slik at man minimerer de negative konsekvensene av anleggsfasen for reindriften. Fylkesmannen anbefaler at slike forhold blir avtalefestet. Andre ting som bør fremgå i en avtale er punkter som omhandler drift av kraftverket, som for eksempel at tilsyn og

vedlikehold av rørgate og inntak bør utføres i perioder hvor det ikke er rein i området. Driften til distriktet vil bli kraftig påvirket av anleggsfasen og de vil også måtte ha mer tilsyn med flokken. Dette merarbeidet bør Reinøy reinbeitedistrikt få kompensasjon for. Det bør videre ikke være anleggsarbeid i området under kalvings- og parringsperioden.

Selv med alle disse avbøtende tiltakene på plass mener Fylkesmannens at tiltaket, spesielt under anleggsfasen, vil ha middels til store negative konsekvenser for reindriftsnæringen.

Konklusjon

Med bakgrunn i overnevnte har Fylkesmannen innsigelse til utbygging av Reinskardelva kraftverk.

Med hilsen

Bård Pedersen
fylkesmann

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.